

Dactylorhiza maculata - Maariankämmekkä

KESÄKUU 2007

© Teksti Matti Niissalo

Kuva Olavi Niemi

Kuvaus

Maariankämmekän lehdet ovat päältä vihreät ja alta harmahtavat. Yläpinta on lähes aina punaruskeiden täplien kirjavoima. Maan alla on kaksi kämmenen tapaan haaroittunutta juurimukulaa. Kukkien väri on usein vaaleanpunainen, ja varsinkin kolmiliuskaisessa huulessa on tummempaa kirjailua.

Suomessa kasvin voi sekoittaa esimerkiksi kalkkimaariankämmekkään (*Dactylorhiza fuchsii*).

Maariankämmekän huulen liuskoista keskimäinen on selvästi muita pienempi, kun taas kalkkimaariankämmekän liuskat ovat samankokoisia. Molemmat lajit, erityisesti maariankämmekkä, muuntelevat suuresti, mutta yleensä laji voidaan määrittää koko populaatiota tarkkailemalla.

Maariankämmekkä ja kalkkimaariankämmekkä risteytyvät harvoin. Maariankämmekkä muodostaa toisinaan risteymäpopulaatioita kapealehtisen kaitakämmekän (*Dactylorhiza traunsteinerii*) kanssa.

Maariankämmekkä kukkii Etelä-Suomessa kesäkuun puolestavälistä heinäkuun alkuun.

Levinneisyys ja kasvupaikat

Maariankämmekkä on Euroopassa pääosin pohjoinen laji, joskin sitä (tai jotakin lähilajia) tavataan etelässä muutamain paikoin jopa Pohjois-Afrikassa asti. Suomessa laji on yleinen koko maassa. Korpimetsät ja monenlaiset suot ovat lajin suosiossa, ja tienpenkoilla näkee usein suuria maariankämmekkäkasvustoja. Suomessa laji tuntuu suosivan kalkkia, ja usein esim. kalkkikaivosten läheisyydestä kasvaa runsaasti maariankämmeköitä. Pohjoisessa tavattavat yksilöt ovat yleensä selvästi Etelä-Suomen kasveja pienempiä.

Kasvatus

Lajin kasvatus on helppoa kosteassa puutarhamaassa, aurinkoisessa paikassa. Sopivassa kasvupaikassa se leviää vähitellen siemenestä. Lajia on säännöllisesti saatavana eurooppalaisilta kämmekkäviljelijöiltä.